

DIER & WELZIJN

DIERENWELZIJN in de winkel

Bij 'dierenwelzijn in winkels' denk je al snel aan de eisen die aan de huisvesting van dieren wordt gesteld, maar daarmee houdt het natuurlijk niet op. Sterker nog: andere factoren zijn veel belangrijker voor het welzijn van de dieren en juist die worden vaak vergeten. Welke factoren dat zijn, legt Gerrit Hofstra je uit in dit artikel.

TEKST: **GERRIT HOFSTRA** | FOTO'S: **SHUTTERSTOCK**

Levende dieren voor de verkoop maken in de ogen van Dibevo een essentieel deel uit van een dierenpeciaalzaak of een tuincentrum met een afdeling dier. Ze vormen een deel van de beleving van de winkel en maken op deze manier de winkel ook uniek. Natuurlijk moet je er dan wel voor zorgen dat de dieren optimaal verzorgd worden en dat is met alle belangen die spelen nog niet eens zo heel makkelijk. Een basisprobleem is bijvoorbeeld de beschikbare ruimte. Natuurlijk moeten de dieren voldoende leefruimte hebben, maar de LICG-normen voor thuisverblijven zijn lang niet altijd haalbaar voor alle dieren in de winkel, want die zijn immers bedoeld voor de dieren thuis. Het is desalniettemin zeker een goed idee om een LICG-proof verblijf in de winkel te hebben als voorbeeld. Daarmee geef je de klant een juist signaal en van zo'n verblijf kun je echt een trekker in de winkel maken. Maar gezien het feit dat het vaak om jonge dieren gaat en de dieren slechts een beperkte tijd in de winkel aanwezig zijn, is een kleiner verblijf goed te verantwoorden. De grootte van een verblijf is echter maar een deel van het verhaal. Andere punten zijn veel belangrijker voor het welzijn van de dieren en laat nu juist die punten vaak vergeten worden. Hieronder vind je de belangrijkste kernpunten.

Veiligheid

SCHUILGELEGENHEID

De meeste soorten die verkocht worden in de winkel zijn verstoptdieren. Dat betekent dat ze in de natuur wegvluchten en zich verbergen voor vijanden. Je kunt je wel voorstellen dat dergelijke dieren zich in een glazen bakje waarin ze aan alle kanten bekeken kunnen worden door grote mensen met ogen aan de voorkant van hun gezicht (net als de meeste soorten roofdieren) niet zo heel lekker voelen. Voor dat soort dieren is een voor de soort geschikte schuilmogelijkheid essentieel. Voor konijnen en cavia's kun je dan denken aan een schuilhokje; voor muizen, ratten en hamsters is een hoop hooi waarin ze zelf een nestje kunnen maken al voldoende. Maar dit geldt zeker niet alleen voor de zoogdieren. Voor groundbewonende reptielen zijn ouderwetse Hollandse dakpannen heel geschikt. Daaronder kunnen ze zich verstoppen en ze kunnen prima een plekje zoeken waar ze heerlijk klem zitten tussen de dakpan en de grond. Voor vissen met schuilgedrag, bijvoorbeeld veel meervalachtigen, kun je gebruikmaken van plastic buisjes waarin ze zich kunnen terugtrekken. Als specialist weet je waarschijnlijk zelf het best welke schuilmogelijkheid voor welke diersoort geschikt is. Meestal zullen dieren als ze de mogelijkheid hebben zich terug te trekken, zich veiliger voelen en zich dus ook goed tonen. Helaas zijn er vooral bij de reptielen en bij nachtdieren zoals muizen, ook exemplaren die lijken te denken: ik zit hier goed en ik blijf hier zitten. Natuurlijk

kun je dan het schuilhokje weghalen om de dieren te laten zien, maar zoals gezegd is dat niet zo fijn voor het dier. Een alternatief is het plaatsen van een goede foto van de dieren op het verblijf. Het grappige daarvan is dat mensen juist langer blijven kijken naar een verblijf waarin je niet of slechts met moeite een dier kunt zien. Let er maar eens op!

AFSTAND EN AFSCHERMING

Natuurlijk zijn er ook soorten die wel graag uit de buurt van roofdieren (en dingen die daarop lijken) willen blijven en die zich niet verstoppen; zij willen het liefst een beetje bij het gevaar uit de buurt blijven. Denk hierbij bijvoorbeeld aan soorten vogels, maar ook aan veel soorten aquariumvissen. Bij vogels is het altijd verstandig wat afstand te houden tussen de bezoekers en de verblijven. Verder kun je ervoor kiezen om de meest gestreste vogels in de bovenste kooien te plaatsen (natuurlijk niet als dat groundbewoners zijn). Voor groundbewoners kun je wat nepplanten plaatsen waarachter ze zich wat veiliger voelen. Voor veel soorten aquariumvissen kun je een vergelijkbare techniek gebruiken. Zet in een deel van het aquarium een bosje planten waar de vissen zich – als ze dat willen – in kunnen verbergen. Zorg ervoor dat mensen niet hun neus tegen het aquarium kunnen drukken of nog erger: op de ruiten gaan tikken.

Het grappige is dat mensen juist langer blijven kijken naar een verblijf waarin je niet of slechts met moeite een dier kunt zien.

Afleiding

In de natuur zijn dieren elke dag een groot deel van hun dag kwijt met het zoeken naar voedsel. In de dierenpeciaalzaak zit dat in een bakje waarvan ze meestal zoveel kunnen eten als ze willen. Dat laatste kost aanmerkelijk minder tijd en dat betekent dat dieren zich kunnen gaan

Het blijft verbazingwekkend dat speeltjes wel in de winkel verkocht worden, maar niet in de verblijven liggen.

vervelen. Dit risico is het grootst bij de meest intelligente dieren, maar zelfs bij vissen is vastgesteld dat bezig zijn het welzijn ten goede komt. Kijk maar eens hoe enthousiast gereageerd wordt op het geven van levend voer.

Voor kromsnavel, konijnen en cavia's zijn er veel prima geschikte speeltjes beschikbaar, maar het blijft verbazingwekkend dat die speeltjes wel in de winkel verkocht worden, maar niet in de verblijven liggen. Zowel qua dierenwelzijn als qua verkoopprijs een gemiste kans.

Verlichting, warmtelampen en uv

Verlichting en warmtelampen spreken voor zich. Voor soorten die dat nodig hebben mag het nooit ontbreken, maar denk er ook aan dat een aantal aquariumvissen juist helemaal niet blij wordt van een te felle verlichting. Houd dus altijd rekening met de behoeftes van de soort. Uv is een ander verhaal. Er is eigenlijk geen twijfel meer dat dagac-

tieve hagedissen uv nodig hebben. Hoewel ze best gezond blijven als ze het een poosje (in de winkel) niet krijgen, moet je alleen al vanuit de voorbeeldgedachte altijd een uv-lamp in de bakken hebben. Voor vogels en zoogdieren is er meer discussie over de noodzaak. Dit omdat deze dieren meestal uitstekend D3 op kunnen nemen via voedsel of drinkwater en je dus geen gevolgen ziet van het niet geven van uv-verlichting. Tegenwoordig komt er eigenlijk steeds meer bewijs dat uv-verlichting ook voor deze dieren wel degelijk nuttig kan zijn. Gebruik daarvoor wel geschikte lampen.

Gezondheid

Natuurlijk zal een goede winkelier nooit zieke dieren of dieren waaraan hij twijfelt verkopen; dat spreekt voor zich. Ook preventief kun je daar het nodige aan doen. Koop bij goede leveranciers, zorg voor een goede hygiëne, combineer dieren van verschillende leveranciers zo min mogelijk (liever helemaal niet) en probeer ook verschillende zendingen zoveel mogelijk apart te houden. Bij konijnen en cavia's kan het verstandig zijn om in de winkel voer met coccidiostatica te geven en in ieder geval de klant te adviseren om daar nog een week of drie mee door te gaan. De stress van verplaatsingen en het contact met soortgenoten van een andere fokker kunnen er bij deze dieren voor zorgen dat de aanwezige coccidien het verzwakte dier ziek maken.

Een ander punt in de preventieve gezondheidszorg is enten. Met name voor konijnen is het belangrijk dat ze geënt worden tegen myxomatose en de beide RHDV's. Het zijn uiterst vervelende ziektes waarvoor enten de beste oplossing is. Ja, het klopt dat de dieren daardoor (een stuk) duurder worden, maar als je uitlegt waarom enten nodig is en hoe vervelend de ziektes zijn, kun je je daarmee juist positief onderscheiden van de Markplaatsaanbieders.

Tot slot

Tijdelijke huisvesting in een winkel is niet hetzelfde als de definitieve huisvesting bij de klant thuis. In een winkel hebben de dieren meestal minder ruimte en voorzieningen dan uiteindelijk bij de klant. Zolang voldaan wordt aan de basisbehoeftes van het dier is dat helemaal niet erg. In de winkel gaat het meestal om een zeer tijdelijk verblijf van vaak nog jonge dieren. Vertel dat wel aan de klant, en richt als het enigszins kan een of meer voorbeeldverblijven in. Bedenk dat slechte verzorging door een slecht geïnformeerde klant niet alleen ten koste gaat van het dierenwelzijn van de dieren, maar ook ten koste van de goede naam van de branche en jouw naam als winkel, zelfs al heb je daar helemaal geen schuld aan. ←

RICHTLIJNEN VOOR AFMETINGEN DIERENVERBLIJVEN IN DE WINKEL

Een vaak terugkerende vraag is hoe groot de dierenverblijven in een dierenpeciaalzaak en tuincentrum met dierenafdeling moeten zijn. Het Besluit houders van dieren bevat echter alleen doelvoorschriften (je moet een dier adequaat huisvesten) en geen vaste afmetingen. Daarom heeft Dibevo een document met richtlijnen gemaakt die houvast bieden voor huisvesting van gezelschapsdieren en minimale afmetingen van dierenverblijven in de winkel. De richtlijnen zijn opgesteld door een onafhankelijke Commissie van deskundigen die onder voorzitterschap staat van de WUR. De richtlijnen zijn te downloaden via het Kenniscentrum op de Dibevo-website (onder het kopje Dierenwelzijn).